

**Bodens
kommun**

Kommunrevisionen

2018-12-18

För kännedom
Fullmäktiges presidium
Partiernas gruppledare

Till
Kommunstyrelsen

Jämförande granskning avseende ägarstyrning och uppsikt i de delägda bolagen

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Bodens kommun har vi genomfört en granskning av ägarstyrning och intern kontroll avseende bolag som är gemensamt ägda med Region Norrbotten och andra kommuner i länet. I granskningen har vi biträtts av sakkunniga från PwC.

Granskningen omfattar ägarstyrning och kontroll avseende följande bolag:

- Invest in Norrbotten AB
- BD Pop AB
- Energikontor i Norr AB
- IT Norrbotten AB
- Film pool Nord AB

Vår **sammantagna bedömning** är att Kommunstyrelsen

- i begränsad utsträckning säkerställer att ägarstyrningen i de delägda bolagen är ändamålsenlig.
- i begränsad utsträckning har en i sammanhanget tillräcklig intern kontroll

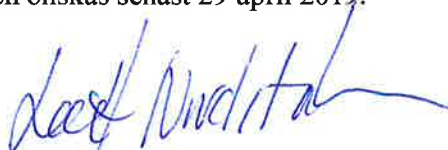
För att utveckla verksamheten lämnar vi följande **rekommendationer**:

- Att analys genomförs i syfte att säkerställa att formerna för styrning och uppföljning av de delägda bolagen tydliggörs framgent.
- Att ägardirektivens skrivningar om kontaktperson för de delägda bolagen efterlevs framgent.
- Att åtgärder snarast vidtas som säkerställer att styrelsen erhåller de uppföljningsrapporter som tillsänds denna som representant för ägaren Bodens kommun.
- Att åtgärder snarast vidtas som säkerställer att kommunallagens krav utifrån 6 kap 9 § efterlevs.

Revisorerna överlämnar härmed skrivelse och rapport för kännedom och yttrande. Yttrande från kommunstyrelsen önskas senast 29 april 2019.

För revisorerna i Bodens kommun

Inger Lundström
Ordförande

Leif Nordström

Bilaga: Revisionsrapport "Jämförande granskning avseende ägarstyrning och uppsikt i de delägda bolagen", PwC november 2018

Postadress	Telefon	Telefax	E-post	Organisationsnummer
961 86 Boden	0921-620 00 vx. med direktval		kommunen@boden.se	212000-2767

Revisionsrapport

Jämförande granskning avseende ägarstyrning och uppsikt i de delägda bolagen

Bodens kommun

*Erik Jansen
Revisionskonsult*

*Jacob Svensson
Revisionskonsult*

*Anna Nordqvist
Revisionskonsult*

November 2018

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Syfte och Revisionsfrågor	4
1.3. Revisionskriterier	4
1.4. Kontrollmål	4
1.5. Avgränsning.....	5
1.6. Metod.....	5
2. Iakttagelser och bedömningar	7
2.1. Lagar och regler	7
2.2. Ägardirektiv för respektive bolag	9
2.3. Formerna för ägarnas löpande uppsikt över bolagen	9
2.4. Tydlighet i rapportering för bolagen	10
2.5. Åtterrapporing i praktiken från bolagen.....	11
2.6. Åtgärder om åtterrapporing uteblir	11
2.7. Förstärkt uppsiktsplikt.....	12

Sammanfattning

Revisionell bedömning sker utifrån följande skala/gradering:

0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
Inte (0-20)		I begränsad utsträckning/ Bristande (20-49)			Till övervägande del (51-79)			Ja (80-)	

Nedan följer en sammanfattning av de bedömningar vi gör mot granskningens kontrollfrågor:

Kontrollfrågor	Kommentar
Finns ändamålsenliga rutiner ägarstyrning av de bolag inom vilka kommunen har ett delägarskap?	I begränsad utsträckning Vår bedömning baseras på att kommunstyrelsens reglemente tydliggör styrelsens formella roll och ansvar i ägarstyrningen av de delägda kommunala bolagen. Samtidigt finns ingen policy/riktlinje som närmre tydliggör formerna för hur styrning och uppsikt av de delägda bolagen som inte ingår i Bodens Kommunföretag AB skall bedrivas. Vi noterar även otydligheten i kontaktpersoner för bolagen hos ägaren.
Finns fastställda och aktuella ägardirektiv för respektive bolag?	Ja Vår bedömning baseras på att vi erhållit ägardirektiv för samtliga bolag som är beslutade på bolagens årsstämmor under år 2018.
Säkerställer ägardirektiven formerna för ägarnas löpande uppsikt över bolagen?	Ja Vår bedömning baseras på att de fastställda ägardirektiven tydliggör respektive ägares insyn och tillsyn av bolaget. Vidare anger ägardirektiven formerna för hur bolagen löpande skall genomföra återrapportering till ägarna.
Är det tydligt för bolagen vilken information som skall översändas till ägarna samt till vilken del av organisationen som informationen skall översändas?	Ja Vår bedömning baseras på att det är tydliggjort att det är respektive styrelse som utövar insyn och tillsyn över bolaget och att uppföljningsunderlagen genom ägardirektiven skall tillsändas ägarna.
Sker löpande återrapportering i praktiken från bolagen i enlighet med ägardirektiven?	Inom ramen för vår granskning beskrivs att bolagen, exklusive Investeringar i Norr-botten AB, löpande tillsänder ägaren årsredovisning. Övriga, av ägardirektivens, förpliktigade dokument som skall översändas ägaren har, utifrån vad vår granskning visat, inte inkommit till Bodens kommun. I detta sammanhang är det viktigt att poängtera att kommunstyrelsen utifrån så väl kommunallag som reglemente har en uppsiktsplikt även över delägda bolag.
Vidtas åtgärder om återrapportering från bolagen uteblir?	Nej Vår bedömning är att åtgärder <i>inte</i> vidtas om återrapportering från bolagen uteblir.
Har styrelsen säkerställt att den årligen tillser att regleringen i kommunallagens 6 kap 9 § efterlevs? (den så kallade förstärkta uppsiktsplikten)	Nej Vår bedömning är att styrelsen inte har säkerställt att denna årligen tillser att regleringen i kommunallagens 6 kap 9 § efterlevs för de i granskningen avgränsade delägda bolagen.

Efter genomförd granskning är vår **sammanfattande revisionella bedömning** att:

- Kommunstyrelsen i *begränsad utsträckning* säkerställer att ägarstyrningen i de delägda bolagen är ändamålsenlig.
- Kommunstyrelsens interna kontroll i sammanhanget i *begränsad utsträckning* är tillräcklig.

Med anledning av granskningen iakttagelser och bedömningar lämnar vi **följande rekommendationer**:

- Att analys genomförs i syfte att säkerställa att formerna för styrning och uppföljning av bolagen tydliggörs framgent.
- Att ägardirektivens skrivningar om kontaktperson för bolagen efterlevs framgent.
- Att åtgärder snarast vidtas som säkerställer att styrelsen erhåller de uppföljningsrapporter som tillsänds denna som representant för ägaren Bodens kommun.
- Att åtgärder snarast vidtas som säkerställer att kommunallagens krav utifrån 6 kap 9 § efterlevs.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Styrelsen ska enligt kommunallagen ha uppsikt över organisationens samtliga verksamheter, även de som bedrivs i annan form än i förvaltningsform. Detta innebär att uppsiktsplikten även innefattar den verksamhet som bedrivs i bolag, regionförbund mm. inom vilka kommunen har ett ägarintresse eller engagemang.

Revisionen har genom lekmanuppdrag i gemensamt ägda bolag mellan Region Norrbotten och länets kommuner identifierat att bolagen stundtals upplever en otydlighet i den gemensamma ägarstyrningen. Risk finns att en otydlig samordning av ägarnas vilja skapar brister i bolagens möjlighet att planera och leda sin verksamhet i enlighet med ägarnas intressen.

Revisorerna har utifrån en analys av risk funnit det prioriterat att genomföra en samverkansgranskning med ett antal av länets kommuner samt Region Norrbotten där granskningsfokus läggs på formerna för samordning för att säkerställa en samfällad ägarstyrning i gemensamt ägda bolag.

Granskningen genomförs som en jämförande granskning mellan revisorerna i Jokkmokks kommun, Bodens kommun, Kalix kommun, Gällivare kommun och revisorerna i Region Norrbotten.

1.2. Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- Säkerställer kommunstyrelsen att ägarstyrningen i gemensamt ägda bolag är ändamålsenlig?
- Är kommunstyrelsens interna kontroll i sammanhanget tillräcklig?

1.3. Revisionskriterier

- Kommunallag (2017:725)
- Tillkommande styrande dokument kopplat mot kommunens ägarstyrning

1.4. Kontrollmål

- Finns ändamålsenliga rutiner ägarstyrning av de bolag inom vilka kommunen har ett delägarskap?
- Finns fastställda och aktuella ägardirektiv för respektive bolag?
- Säkerställer ägardirektiven formerna för ägarnas löpande uppsikt över bolagen?
- Är det tydligt för bolagen vilken information som skall översändas till ägarna samt till vilken del av organisationen som informationen skall översändas?
- Sker löpande återrapportering i praktiken från bolagen i enlighet med ägardirektiven?

- Vidtas åtgärder om återrapportering från bolagen uteblir?
- Har styrelsen säkerställt att denne årligen tillser att regleringen i kommunallagens 6 kap § 9 efterlevs? (den så kallade förstärka uppsiktsplikten)
- Har styrelsen säkerställt att det finns en kontaktperson utsedd för respektive bolag i enlighet med ägardirektiven, samt är dessa kontaktpersoner kommunicerade till bolagen?

1.5. Avgränsning

Granskningen avgränsas till år 2018 och omfattar den gemensamma ägarstyrningen i Energikontor Norr AB, Filmpool Nord AB, Investeringar i Norrbotten AB, IT Norrbotten AB samt BD Pop AB.

I övrigt, se syfte och kontrollfrågor.

1.6. Metod

Granskningen har genomförts som en jämförande granskning mellan Region Norrbottens revisorer och revisorerna i Jokkmokk kommun, Boden kommun, Kalix kommun, Gällivare kommun.

Regionen och de kommuner som deltar i den jämförande granskningen har ett varierande ägarskap över de bolag som involverats i granskningen. Nedan följer en förteckning över de bolag som varit aktuella för granskningen per kommun/regionen:

	Gällivare kommun	Jokkmokk kommun	Boden kommun	Kalix kommun	Region Norrbotten
Invest in Norrbotten AB					
BD Pop AB					
Energikontor Norr AB					
IT Norrbotten AB					
Matlaget i Gällivare AB					
Filmpool Nord AB					

Jämförande granskning innebär att det funnits en gemensam revisionsfråga samt gemensamma kontrollmål i respektive granskning. En summering av iakttagelserna inom granskningsobjekten inleder respektive avsnitt i denna rapport som ett jämförelseunderlag.

Granskningen har härutöver genomförts enligt följande metod:

- Insamling av styrande dokument.
- Dokumentationstudier, avstämning med kommunsekreteraren och intervju med kommundirektör.
- Avstämning med verkställande direktörer i de granskade bolagen.
- Sammanställning av inhämtade iakttagelser från insamlade dokument och intervjuer till utkast av granskningsrapport som intervjuade får tillfälle att fakta kontrollera.

I granskningsrapporten redogörs förutom för granskningens kontrollmål för granskningsobjektet även gemensamma iakttagelser i samgranskningskommunerna för de granskade bolagen. De som kommit att involveras genom avstämning eller intervju i granskningen har även getts möjlighet att faktakontrollera granskningens iakttagelser.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Lagar och regler

2.1.1. Inledande formalia

Ägarstyrningen av bolagen utgår från kommunallagen (2017:725). Där anges i 10 kap § 1 att fullmäktige i kommuner eller landsting får, om det inte i lag eller annan författning anges att angelägenheten ska bedrivas av en kommunal nämnd, besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ.

I 10 kap. § 2 anges att ett helägt kommunalt bolag avser ett aktiebolag där kommunen eller landstinget direkt eller indirekt innehar samtliga aktier. Med ett delägt kommunalt bolag avses ett aktiebolag eller handelsbolag där kommunen eller landstinget bestämmer tillsammans med någon annan.

Vidare anges i kommunallag 6 kap. § 1 att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. § 2-6 och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i.

2.1.2. Gemensamma iakttagelser i granskningarna

Efter genomförda granskningar ser vi en generell avsaknad av policys/riktlinjer som närmre beskriver formerna för hur ägarstyrning och uppsikt av de delägda bolagen i praktiken skall bedrivas av ägarna.

Enligt ägardirektiven skall det för en majoritet av bolagen utses en kontaktperson till ägarna för bolagen. Vår jämförande granskning visar att de kontaktpersoner som bolagen anger, i en absolut majoritet av fallen, inte överensstämmer med de namn som ägarna själva noterat som kontaktperson. I detta sammanhang bör tydliggöras att det är ägarna själva som i beslutade ägardirektiv fastställt att kontaktperson skall utses för att förenkla bolagets kommunikation med ägarna.

2.1.3. Iakttagelser i Boden kommun

Bodens kommun har vid tid för denna granskning delägarskap i Energikontor Norr AB, Filmpool Nord AB, Investeringar i Norrbotten AB, IT Norrbotten AB samt BD Pop AB.

I reglemente för kommunstyrelsen i Boden kommun (antaget av KF 2006-12-18 § 189, Reviderat 2015-03-02) anges i § 1 att *"Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Kommunstyrelsen skall se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning. Styrelsen har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning."*

Vidare anges under § 3 i reglementet att det i kommunstyrelsens lednings- och styrfunktion ligger att leda och samordna bland annat arbetet med att utforma övergripande mål, riktlinjer och ramar för hela den kommunala verksamheten.

Reglementet anger vidare vad avser specifikt företag och stiftelser i § 3 att det i kommunstyrelsens styrfunktion ingår att:

- Ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag, som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen.
- Ansvara för samordningsträffar med nämndsföreträdare, förvaltningschefer och motsvarande i koncernen.
- Tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Vår granskning av styrande dokument, samt utifrån våra avstämningar med kommunsekreterare och intervju med kommundirektören visar att kommunstyrelsens reglemente utgör de styrande dokument som övergripande reglerar formerna för ägarstyrning av de delägda bolagen inom kommunen.

Vår granskning visar vidare att den kommunala företagspolicyn (antagen av KF 2014-12-15 § 140, Reviderad 2018-02-26) endast reglerar relationen mellan kommunen och dess företag Bodens Kommunföretag AB med hel- och delägda dotterbolag.

I vår granskning har vi ställt frågan till de delägda bolagen inom Boden kommun om vem som är utsedd kontaktperson för bolaget från kommunen. Vi har även ställt frågan till Boden kommun om vem som enligt kommunen är utsedd kontaktperson till respektive bolag. För samtliga bolag skiljer sig namnet på kontaktperson åt utifrån vad bolaget anser och vad kommunen anser.

2.1.4. *Bedömning*

Vår bedömning är att det i *begränsad utsträckning* finns rutiner som säkerställer en ändamålsenlig ägarstyrning av de bolag inom vilka kommunen har ett delägarskap.

Vår bedömning baseras på att kommunstyrelsens reglemente förvisso tydliggör styrelsens formella roll och ansvar i ägarstyrningen av de delägda kommunala bolagen.

Samtidigt påverkas vår bedömning av att vi inte kunnat ta del av något styrdokument som närmre reglerar formerna för hur styrning och uppföljning av de delägda bolagen skall bedrivas, samt hur samverkan med övriga ägare ska ske. Den företagspolicy som finns fastställd inom kommunen reglerar endast formerna för relation mellan Bodens kommun och dess företag inom Bodens Kommunföretag AB, där de nu avgränsade delägda bolagen inte ingår.

Vi bedömer det även som en brist att inget av de delägda bolagen har samma uppgifter om namn gällande kontaktperson från kommunen.

2.2. Ägardirektiv för respektive bolag

2.2.1. Formella utgångspunkter

Ägardirektiv för aktiebolag är giltiga först när de antagits på bolagets års/bolagsstämma. Det finns inga formella krav på att respektive ägare skall anta förslag till ägardirektiv innan dessa direktiv hanteras på års/bolagsstämman.

2.2.2. Gemensamma iakttagelser i granskningarna

Vår jämförande granskning visar att ingen av de granskade kommunstyrelserna beslutar att anta förslag till ägardirektiv för de delägda bolagen, vilket som nämnts ovan heller inte är ett krav. Endast regionstyrelsen beslutar om detta. I regionstyrelsens fall baseras detta på att denna ordning fastställts i en ägarstyrningspolicy.

Den formellt viktiga frågan är om de ägardirektiv som bolagen/ägarnas styrelser hänvisar till antagits på bolagens årsstämmor. I en absolut majoritet av de granskade bolagen finns aktuella och fastställda ägardirektiv i de delägda bolagen.

2.2.3. Iakttagelser i Bodens kommun

I fastställd företagspolicy regleras frågor om ägardirektiv. Då företagspolicyn inte omfattar de nu avgränsade delägda bolagen är policyn skrivningar inte tillämpliga mot kontrollfrågan.

För de i granskningen aktuella bolagen erhåller vi ägardirektiv som fastställs på respektive årsstämma under år 2018.

2.2.4. Bedömning

Vår bedömning är att det finns fastställda och aktuella ägardirektiv för respektive bolag.

Vår bedömning baseras på att vi erhållit ägardirektiv för samtliga bolag som är beslutade på bolagens årsstämmor under år 2018.

2.3. Formerna för ägarnas löpande uppsikt över bolagen

2.3.1. Gemensamma iakttagelser i granskningarna

Våra granskningar visar att samtliga aktuella ägardirektiv för de delägda bolagen tydliggör hur dessa skall tillsända information till ägarna. I samtliga fall tydliggör även ägardirektiven att respektive ägares styrelse utövar insyn och tillsyn över bolaget.

2.3.2. Iakttagelser i Bodens kommun

I fastställd företagspolicy framgår vad avser kommunstyrelsens uppsiktsplikt i de bolag som ingår i Bodens Kommunföretag AB. Då företagspolicyn inte omfattar de nu avgränsade delägda bolagen är policyn skrivningar inte tillämpliga mot kontrollfrågan.

Vi erhåller utöver, vad som beskrivs ovan, ej något annat styrande dokument som tydliggör formerna gällande hur kommunstyrelsen uppsikt över de i granskningen avgränsade delägda kommunala bolagen skall hanteras i praktiken.

Vår granskning av de av årsstämman fastställda ägardirektiven för Energikontor Norr AB, IT Norrbotten AB, Investeringar i Norrbotten AB, Filmpool Nord AB samt BD Pop AB att det för bolagen tydliggjorts att respektive ägares styrelse utövar insyn och tillsyn över bolagen.

Ägardirektiven anger vidare följande former för bolagens återrapportering till ägarna:

- Bolaget ska löpande hålla ägarna (verksamhetsnivå) väl informerade och kommunicera verksamhetens resultat och nytta på regional och lokal nivå.
- Bolaget ska till samtliga ägare via webb inkomma med delårsrapport per juni och december, innehållande uppföljning av gällande ägardirektiv utifrån uppsatt rapportmall.
- Bolaget ska till samtliga ägare (verksamhetsnivå) inkomma med ekonomisk uppföljning per april och augusti.
- Utöver delårsrapport och tertialrapport ska årsredovisning samt protokoll från årsstämma sändas skriftligt till samtliga ägare. Protokoll från styrelsesammanträden ska finnas tillgängliga hos bolaget.
- För de bolag som även måste rapportera in specifika nyckeltal eller statistik, ofta till tredje part, ska detta tydliggöras i särskilt uppdrag till bolaget.
- Bolaget ska samråda med ägarna innan planer och åtgärder vidtas som direkt eller indirekt kan påverka ägarna eller på annat sätt förutsätter ekonomiskt engagemang från ägarnas sida.

2.3.3. Bedömning

Vår bedömning är att ägardirektiven säkerställer formerna för ägarnas löpande uppsikt över bolagen.

Vår bedömning baseras på att de fastställda ägardirektiven tydliggör respektive ägares insyn i och tillsyn av bolaget. Vidare anger ägardirektiven formerna för hur bolagen löpande skall genomföra återrapportering till ägarna.

2.4. Tydlighet i rapportering för bolagen

2.4.1. Gemensamma iakttagelser i granskningarna

I de granskade ägardirektiven är det av ägarna reglerat vilken rapportering som skall tillsändas från bolagen till ägarna.

2.4.2. Iakttagelser i Bodens kommun

Vår granskning av de fastställda ägardirektiven visar att dessa beskriver att respektive ägares styrelse utövar insyn och tillsyn över bolaget.

I ägardirektiven framgår vilken typ av uppföljningsunderlag som skall tillsändas ägarna (se punktlista i kontrollfråga 3).

2.4.3. Bedömning

Vår bedömning är att det är tydligt vilken information som skall översändas till ägarna samt till vilken del av organisationen som informationen skall översändas.

Vår bedömning baseras på att det är tydliggjort att det är respektive styrelse som utövar insyn och tillsyn över bolaget och att uppföljningsunderlagen genom ägardirektiven skall tillsändas ägarna.

2.5. Återrapportering i praktiken från bolagen

2.5.1. Gemensamma iakttagelser i granskningarna

Våra granskningar visar att återrapportering från bolagen till ägarna i praktiken sker med stor variation. I vissa fall översänds inga dokument alls till ägarna, annat än vissa finansiella rapporter till ägarnas delårsrapporter och årsredovisningar.

I vissa fall har dokument översänts från bolagen, men då till representanter ur ägarnas styrelser och/eller tjänstemän i organisationen. I vissa fall har rapportering översänts till kommunen utan att vi inom ramen för våra granskningar kunnat erhålla denna dokumentation med hänvisning till att underlagen *inte längre finns kvar hos ägaren*.

2.5.2. Iakttagelser i Bodens kommun

I kommunallag och kommunstyrelsens reglemente anges att styrelsen skall ha fortlöpande uppsikt över verksamhet som bedrivs i bolagsform.

I vår granskning har vi efterfrågat de rapporter som framgår av avsnitt 2.3.2. ovan, och som respektive bolaget skall tillsända ägaren Bodens kommun. Vår granskning kan styrka att årsredovisning för alla delägda bolag med undantag av Investeringar i Norrbotten AB inkommit till kommunen.

Utöver detta kan vår granskning inte styrka att de övriga förpliktigade uppföljningsrapporterna inkommit till kommunen.

2.5.3. Bedömning

Vår bedömning är att löpande återrapportering endast *i begränsad utsträckning* sker i praktiken från bolagen i enlighet med ägardirektiven.

Inom ramen för vår granskning beskrivs att bolagen, exklusive Investeringar i Norrbotten AB, löpande tillsänder ägaren årsredovisning. Övriga, av ägardirektivens, förpliktigade dokument som skall översändas ägaren har, utifrån vad vår granskning visat, inte inkommit till Bodens kommun.

I detta sammanhang är det viktigt att poängtera att *kommunstyrelsen* utifrån så väl kommunallag som reglemente har en *uppsiktsplikt* även över delägda bolag.

2.6. Åtgärder om återrapportering uteblir

2.6.1. Gemensamma iakttagelser i granskningarna

Vår jämförande granskning kan inte styrka att någon ägares styrelse vidtagit åtgärder i de fall som återrapportering eventuellt uteblivit från de delägda bolagen.

2.6.2. Iakttagelser i Bodens kommun

Vår granskning kan inte styrka att kommunstyrelsen vidtagit några åtgärder trots att återrapportering uteblivet från delägda bolag.

2.6.3. *Bedömning*

Vår bedömning är att åtgärder *inte* vidtas om återrapportering från bolagen uteblir.

2.7. *Förstärkt uppsiktsplikt*

2.7.1. *Formella utgångspunkter*

Från år 2013 finns bestämmelse i kommunallagen med innebörden att kommunstyrelsen i årliga beslut dels ska bedöma verksamheten i kommunala bolag i förhållande till det ändamål med verksamheten som har fastställts, dels bedöma verksamheten i förhållande till de kommunala befogenheterna. Bestämmelsen benämns ofta som den förstärkta uppsiktsplikten.

Av 6 kap 9 § i kommunallagen framgår att ”Styrelsen ska i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.”

Professor Daniel Stattin från Uppsala Universitet anger följande i en utredning för SKL benämnd ”Förstärkta uppsiktsregler över kommun- och landstingsägda bolag” från 2 juli 2018 ”Notera särskilt att styrelsens beslut skall avse ”varje [...] aktiebolag”. **Det är alltså inte förenligt med lagen att fatta beslut för alla kommun- eller landstingsägda bolag tillsammans, fatta beslut för kommunala bolagskoncerner eller liknande.** Genom hänvisningen till 10 kap. 4 § KL framgår vidare att styrelsen skall fatta beslut för såväl direkt som indirekt helägda bolag, **som för delägda bolag.**”

2.7.2. *Gemensamma iakttagelser i granskningarna*

Våra granskningar visar att ingen av ägarnas styrelser har följt kommunallagens 6 kapitel 9 §, den så kallade förstärkta uppsiktsplikten, för något av de delägda bolagen som varit aktuella inom ramen för denna granskning.

2.7.3. *Iakttagelser i Bodens kommun*

Vår granskning visar att kommunstyrelsen i Boden (KS 2018-03-23 § 41) prövat om den verksamhet som de kommunala bolagen har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Vår bedömning är dock att beslutet endast avser de bolag som ingår i Bodens kommunföretag AB. Beslutet specificerar inte närmre vilka eventuellt övriga bolag som avses.

2.7.4. *Bedömning*

Vår bedömning är att styrelsen *inte* har säkerställt att denna årligen tillses att regleringen i kommunallagens 6 kap 9 § efterlevs för de i granskningen avgränsade delägda bolagen.

